

HAVRAN

Edgar Allan Poe

Autor materiálu: Jiří Satora

ANALÝZA UMĚLECKÉHO TEXTU

TÉMA A MOTIV

Jde o vyjádření vlastních pocitů autora. Obsahuje přílišné lpění na mrtvém. Motivy: ztracená láska, tma, smrt, bolestné vzpomínky, autobiografické prvky, pohádkové motivy (havran mluví lidskou řečí).

ČASOPROSTOR

Dílo se odehrává o půlnoci v pokoji (skvostně zařízeném) muže.

KOMPOZICE

Báseň obsahuje jen 108 veršů, což je celkem malý rozsah.

LITERÁRNÍ DRUH

lyrika

LITERÁRNÍ ŽÁNŘ

baladická lyricko-epická báseň

VYPRAVĚČ

Vypravěčem je hlavní postava - osamělý muž (autor).

LYRICKÝ SUBJEKT

hlavní postava - osamělý muž (autor)

VYPRÁVĚCÍ ZPŮSOB

ich forma

POSTAVY

MUŽ

Je nešťastný a osamělý (kvůli tragické lásce). V průběhu děje je neklidný, často uvažuje o životě, smrti a tak podobně.

HAVRAN

Představuje pohádkový symbol. V originále šlo o krkavce, ale s tradiční českou symbolikou je to havran.

TYPY PROMLUV

Monolog, přímá řeč

VERŠOVANÁ VÝSTAVBA

Báseň obsahuje bezrozměrný verš (bezrozměrný verš je pravidelně rýmován, není normován počtem slabik ani přízvuků a často splývá s veršem volným). Také obsahuje vnitřní rým (v polovině a na konci) - sdružený (aabb) a střídavý (abab).

JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY

Báseň obsahuje poetismy (např. svěrice, dí, ponoukal), archaismy (zastaralé pojmenování), přechodníky (např. hledaje, přemýšleje), epiteton (básnický přívlastek, který zdůrazňuje určitou vlastnost - např. starodávňý havran, plutonovský havran). Báseň také obsahuje symbolismus - detaily mají hlubší přenesený význam.

DĚJ

- Je to o muži, který má těžkou horečku. Vzpomíná a myslí na zemřelou dívku Lenoru (hledá k ní marně cestu přes okultní vědy).
- O půlnoci je muž vyděšen šramotem. Tyto zvuky dělá havran.
- Havran vletí do mužova pokoje. Ten je znepokojen jeho záhadností.
- Muž se havrana ptá na různé otázky. Vždy od něj dostává stejnou odpověď, která je "never more" (nikdy víc).
- Neklid muže se mění v paniku. Vyděšený se snaží havrana zahnat pryč, ale ten zůstává.
- Na závěr muž metaforicky konstatuje, že havran už nikdy neodletí (a nezmizí z jeho duše).

LITERÁRNĚHISTORICKÝ KONTEXT

UMĚLECKÝ SMĚR

Romantismus

OBDOBÍ

konec 18. století a 1. polovina 19. století

DALŠÍ AUTOŘI ZE STEJNÉHO OBDOBÍ

Victor Hugo, Walter Scott, Alexandr Sergejevič Puškin